

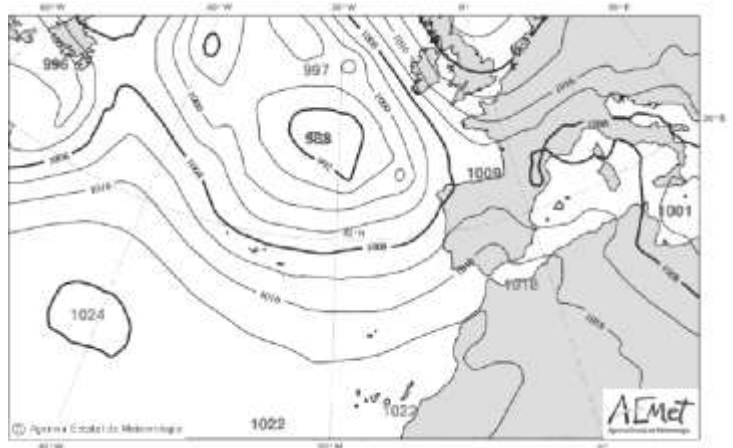
CIENCIAS DA TERRA E AMBIENTAIS

Instrucións: O alumno deberá elixir unha das 2 opcións (A ou B) das que se compón a proba.

OPCIÓN A

1. Contesta as seguintes cuestións relacionadas cos RISCOS. Valoración: 3 puntos (1 punto/cuestión).
 - 1.1. Cales son os factores que se deben considerar na valoración dun risco? En que consiste cada un?
 - 1.2. Que son os SIX? Cales dos factores da pregunta anterior se poderían reducir grazas ao seu uso, e por que?
 - 1.3. Que tipos de medidas coñeces para a prevención de riscos? Indica brevemente en qué consisten e menciona dous exemplos de cada unha.
2. Á vista do seguinte mapa de ISÓBARAS, contesta as seguintes cuestións. Valoración: 3 puntos (1 punto/cuestión).

- 2.1. Cal é a dirección do vento en Galicia? Por que?
- 2.2. Onde terá maior intensidade o vento, en Dublín ou en Madrid? Xustifica a túa resposta.
- 2.3. Que é o albedo? É uniforme en toda a superficie terrestre? Xustifica a túa resposta.

3. Cos termos que se presentan a continuación **constrúe 4 frases** nas que se integren **só 3** en cada unha delas. Os termos non poderán repetirse. As frases poderán construírse empregando outros termos que non figuren na lista, pero **nunca se empregarán máis de 3** dos que se propoñen; haberá por tanto 3 que non serán utilizados. Valoración: 1 punto (0,25 puntos / frase ben construída).

Sucesión, renovable, sísmicos, solos, clímax, eólica, magnitude, descompoñedores, Richter, enerxía, hidrograma, desertificación, comunidade, degradación, liques

4. **Define** os conceptos que se indican a continuación. Valoración: 2 puntos (0,4 puntos/Definición).

DBO, Nicho ecolóxico, Termoclina, Desertización, Horizonte dun solo

5. Sinala como verdadeiras (V) ou falsas (F) as seguintes frases. As respostas erróneas puntuarán de maneira negativa. Non será válido responder nesta folla impresa. Valoración: 1 puntos (0,1 punto/acerto).
 - 5.1. Os ciclos bioxeoquímicos, como calquera ciclo de materia, tenden a ser pechados
 - 5.2. A queima de bosques e a gandería intensiva contribúen ao aumento de CH₄ na atmosfera
 - 5.3. O número de elos dunha cadea trófica pode ser ilimitado.
 - 5.4. O aumento de sólidos en suspensión na auga dificulta a respiración dos organismos acuáticos
 - 5.5. A materia inorgánica é transformada en sales minerais polos descompoñedores
 - 5.6. A combustión do carbón para producir enerxía xera problemas de chuvia ácida
 - 5.7. Unha especie estenoica caracterízase por ter marxes de tolerancia amplos fronte a algún factor
 - 5.8. O fluxo de enerxía nunha cadea trófica é bidireccional
 - 5.9. A produción de enerxía nuclear emite CO₂ á atmosfera
 - 5.10. A deshidratación é un proceso da liña de auga nunha estación depuradora

CIENCIAS DA TERRA E AMBIENTAIS

OPCIÓN B

1. Contesta as seguintes cuestións relacionadas coa BIOSFERA. Valoración: 3 puntos (1punto/cuestión).

- 1.1. Que importancia ten a **fotosíntese** nun ecosistema? Enumera os factores limitantes.
- 1.2. Que tipo de ecosistema será máis estable, un con grande biodiversidade ou un con pouca? Xustifica a túa resposta.
- 1.3. Menciona tres efectos das **especies invasoras** sobre os ecosistemas.

2.. Analiza a táboa de contaminantes atmosféricos e contesta as seguintes cuestións. Valoración: 3 puntos (1 punto/cuestión).

- 2.1. Elixe catro dos compostos que aparecen na listaxe e indica a súa procedencia.
- 2.2. Cal é o problema -ou problemas- ambiental asociado aos dous primeiros?
- 2.3. Cita TRES medidas preventivas e TRES medidas correctoras contra a contaminación atmosférica

Tiempo de residencia en la atmósfera de algunos contaminantes	
Contaminante	Tiempo
N ₂ O.....	12 a 150 a
NO/NO ₂	5 a 30 d
NH ₃	7 d a 3 m
CO	1 a 3 m
SO ₂	4 a 14 d
H ₂ S.....	h a 4 d
CH ₄	4 a 10 a
CFC _s	2 a 380 a
Clave: h = horas, d = días, m = meses, a = años	

3. Cos termos que se presentan a continuación **construír 4 frases** nas que se integren **só 3** en cada unha delas. Os termos non poderán repetirse. As frases poderán construírse empregando outros termos que non figuren na lista, pero **nunca se empregarán máis de 3** dos que se propoñen; haberá por tanto 3 que non serán utilizados. Valoración: 1 punto (0,25 puntos / frase ben construída).

Fósforo, temperatura, nutrientes, combustible, limitante, descompoñedores, produción primaria, salinización, reciclaxe, acuíferos, biogás, SO₂, auga, residuos, arxila.

1. **Define** os conceptos que se indican a continuación. Valoración: 2 puntos (0,4 puntos/Definición).

Especie estenoica, Circulación termohalina, Solos expansivos, Perigosidade, Illa de calor

5. Sinala como verdadeiras (V) ou falsas (F) as seguintes frases. As respostas erróneas puntuarán de maneira negativa. Non será válido responder nesta folla impresa. Valoración: 1 punto (0,1 punto/acerto).

- 5.1. Engadir nitratos e fosfatos á auga contribúe a evitar o risco de eutrofización
- 5.2. O número de elos dunha cadea trófica pode ser ilimitado.
- 5.3. Os diques e encoros provocan graves alteracións nos sistemas sedimentarios dos cursos de auga
- 5.4. A perigosidade dun risco é a probabilidade de que ocorra un suceso potencialmente prexudicial
- 5.5. O principal causante do efecto invernadoiro é o vapor de auga
- 5.6. A vexetación pode servir como indicador do estado dun solo
- 5.7. O único medio para eliminar parasitos dun cultivo é utilizar biocidas
- 5.8. As borrascas dificultan a dispersión da contaminación
- 5.9. As enerxías solar, eólica e mareomotriz son consideradas non renovables
- 5.10. Unha rega inadecuada do solo pode producir a descompensación de nutrientes

CIENCIAS DA TERRA E AMBIENTAIS

Instrucións: O alumno deberá elixir unha das 2 opcións (A ou B) das que se compón a proba.

OPCIÓN A

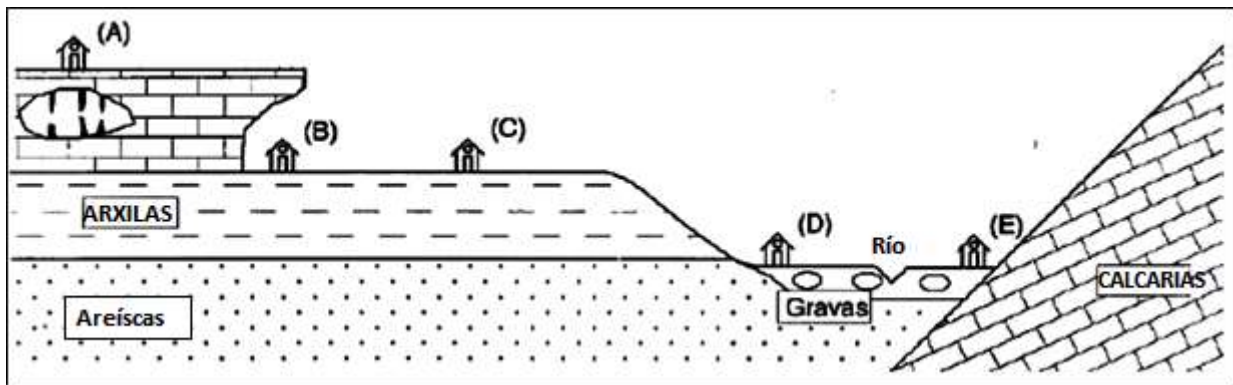
1. Contesta as seguintes cuestións relacionadas coa BIOSFERA. Valoración: 3 puntos (1 punto/cuestión).

1.1. Fai un **esquema** sinxelo do ciclo do carbono.

1.2. Menciona como interfere o home no ciclo do fósforo, e qué consecuencias ten.

1.3. Menciona como interfere o home no ciclo do xofre, e qué consecuencias ten.

2. Analiza o seguinte esquema e responde as cuestións. Valoración: 3 puntos (1 punto/ cuestión).

2.1. Identifica os **riscos** que poden afectar a cada un dos edificios do debuxo.

2.2. Cita unha medida **predictiva** e outra **preventiva** aplicables a **todos** os riscos representados.

2.3. Menciona os **factores** que se deben considerar na valoración dun risco.

3. Cos termos que se presentan a continuación **constrúe 4 frases** nas que se integren **só 3** en cada unha delas. Os termos non poderán repetirse. As frases poderán construírse empregando outros termos que non figuren na lista, pero **nunca se empregarán máis de 3** dos que se propoñen; haberá por tanto 3 que non serán utilizados. Valoración: 1 punto (0,25 puntos / frase ben construída).

Hidrograma, clímax, disolución, límites, albedo, tempo, nutriente, volcáns, porcentaxe, kársticos, caudal, radiación, placas tectónicas, calcarias, EDAR

4. **Define** os conceptos que se indican a continuación. Valoración: 2 puntos (0,4 puntos/Definición).

Efecto Coriolis, Afloramento oceánico, Gradiente xeotérmico, Endemismo, Hidrograma

5. Sinala como verdadeiras (V) ou falsas (F) as seguintes frases. As respostas erróneas puntuarán de maneira negativa. Non será válido responder nesta folla impresa. Valoración: 1 puntos (0,1 punto/acerto).

5.1. Unha auga turbia sempre ten unha DBO baixa

5.2. A combustión de carbón libera unha gran cantidade de SO₂

5.3. O plutonio utilizado pola industria enerxética nuclear é moi abundante na natureza

5.4. A acuicultura é unha alternativa á pesca que non produce impactos ambientais

5.5. Os recursos renovables son inesgotables independentemente da súa taxa de explotación

5.6. O N₂ é o compoñente maioritario da atmosfera

5.7. Os omnívoros son seres vivos que se alimentan en varios niveis tróficos

5.8. Unha illa térmica é aquela situada próxima ao Ecuador

5.9. O humus está constituído só por moléculas inorgánicas

5.10. A capa de ozono presenta o seu espesor máximo no ecuador e mínimo nos polos

CIENCIAS DA TERRA E AMBIENTAIS

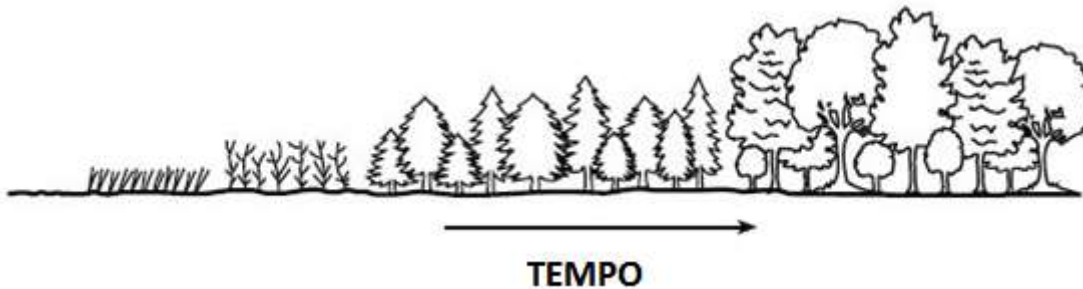
Instrucións: O alumno deberá elixir unha das 2 opcións (A ou B) das que se compón a proba.

OPCIÓN B

1. Contesta as seguintes cuestións relacionadas coa ATMOSFERA. Valoración: 3 puntos (1punto/cuestión).

- 1.1. Cal é a relación entre o océano e a concentración de CO₂ atmosférico?
- 1.2. Que é a fronte polar? É a súa posición constante? Razona a resposta.
- 1.3. En que consiste o fenómeno de inversión térmica? Como pode afectar este fenómeno ao maior ou menor grao de contaminación dunha gran cidade?

2.. Analiza a seguinte figura e contesta as cuestións. Valoración: 3 puntos (1 punto/cuestión).

- 2.1. Como se chama e en que consiste o proceso que ilustra a figura? Que sucede coa diversidade ao longo do proceso, e por que?
 - 2.2. Que dous tipos dese proceso existen, e en que consiste cada un?
 - 2.3. Como se denominaría o proceso inverso, que sucedese na dirección contraria? Menciona dúas posibles causas antrópicas e dúas causas naturais que puidesen causalo.
3. Cos termos que se presentan a continuación **construír 4 frases** nas que se integren só 3 en cada unha delas. Os termos non poderán repetirse. As frases poderán construírse empregando outros termos que non figuren na lista, pero nunca se empregarán máis de 3 dos que se propoñen; haberá por tanto 3 que non serán utilizados. Valoración: 1 punto (0,25 puntos / frase ben construída).

Respiración, lixiviación, materia, nitróxeno, acedo sulfúrico, fotosíntese, r-estrategos, ciclo, ciclo bioxeoquímico, SO₂, CO₂, choiva aceda, nitrificación, pechado, enerxía

4. Define os conceptos que se indican a continuación. Valoración: 2 puntos (0,4 puntos/Definición).

Valencia ecolóxica, Augas duras, CFCs, Fronte ocluída, Intrusión mariña

5. Sinala como verdadeiras (V) ou falsas (F) as seguintes frases. As respostas erróneas puntuarán de maneira negativa. Non será válido responder nesta folla impresa. Valoración: 1 punto (0,1 punto/acerto).

- 5.1. Unha relación alta do valor DBO/DQO indica que a contaminación é de orixe orgánica
- 5.2. A contaminación do chan provoca unha perda de biodiversidade
- 5.3. A enerxía nuclear produce a contaminación térmica das augas que utilizada
- 5.4. A proporción de nitróxeno na biosfera é semellante á súa proporción na atmosfera
- 5.5. *Simbiose* e *mutualismo* son termos sinónimos
- 5.6. A existencia dunha termoclina facilita os afloramentos oceánicos
- 5.7. A ordenación de cultivos non inflúe no grao de erosión que sufriría un territorio
- 5.8. Unha deficiente ordenación do territorio pode incrementar o perigo de certos riscos
- 5.9. O efecto de Coriolis é máximo nos polos e mínimo /nulo no ecuador
- 5.10. A erosión é un proceso xeolóxico interno

Criterios de Avaliación / Corrección

CONVOCATORIA DE XUÑO

Instrucións: o alumno/a **deberá elixir unha** das 2 opcións (A ou B) das que se compón a proba. Cada opción consta de 5 preguntas con diferentes apartados, e **non se poderán mesturar** preguntas de opcións diferentes.

OPCIÓN A

1. A contestación correcta a cada cuestión será valorada con 1 punto; iso implica que unha resposta correcta a todas as cuestións permitirá obter unha puntuación máxima de 3 puntos nesta pregunta.

1.1. A explicación correcta de cada factor será valorada con 0,33 puntos; a simple mención de cada factor, sen explicación, valorarase con 0,1 puntos/factor.

1.2. Unha definición correcta será valorada con ata 0,4 puntos; unha explicación correcta da súa aplicación a un factor de risco (poderían ser varios) será valorada con ata o 0,6 restante.

1.3. A simple mención dos tipos 0,3 puntos; explicar correctamente en que consiste cada un 0,5 puntos; achar os catro exemplos requiridos 0,2 puntos.

2. A contestación correcta a cada unha das cuestións será valorada con 1 punto; iso implica que unha resposta correcta a todas as cuestións permitirá obter unha puntuación máxima de 3 puntos nesta pregunta.

2.1. Contestar correctamente a primeira parte puntuará 0,3 puntos. Unha xustificación correcta o 0,7 restante. Para alcanzar o **máximo** deberá facerse referencia á circulación asociada a anticiclóns ou borrascas e Coriolis.

2.2. Contestar correctamente a primeira parte puntuará 0,3 puntos. Unha xustificación correcta o 0,7 restante. Para alcanzar o **máximo** deberá facerse referencia a que a diferente distancia entre isóbaras reflicte un gradiente barométrico diferente.

2.3. Unha definición correcta será valorada cun máximo de 0,7 puntos. Unha xustificación correcta (con polo menos 1 exemplo) valorarase co 0,3 restante.

3. Valorarase con 0,25 puntos cada unha das frases que se constrúan, sempre e cando sexan correctas e estean construídas segundo as normas que se especifican. Poderase alcanzar un máximo de 1 punto.

4. Cada unha das definicións será valorada ata un **máximo** de 0,4 puntos. A dita cualificación outorgarase cando a resposta estea ben expresada e a definición sexa excluínte. O valor máximo que se poderá alcanzar nesta pregunta é de 2 puntos.

5. Sinalarase en cada unha das frases se é verdadeira (V) ou falsa (F). As respostas erróneas puntuarán negativo (de maneira que unha resposta errónea anula unha correcta). A valoración máxima é de 1 punto (0,1 puntos/acerto). (Respostas: V-V/F-F-V-F-V-F-F-F-F. ATENCIÓN: para a segunda pregunta admitírase como válida calquera das dúas respostas, por ser ambigua).

OPCIÓN B

1. A contestación correcta a cada cuestión será valorada con 1 punto; iso implica que unha resposta correcta a todas as cuestións permitirá obter unha puntuación máxima de 3 puntos nesta pregunta.

1.1. A **mención e explicación** correcta deberá facer referencia á **producción primaria**, e será valorada con ata 0,6 puntos; mencionar dous factores limitantes, ata 0,4 (total 1 punto).

1.2. Unha explicación correcta, será valorada cun máximo de 1 punto. Unha resposta correcta sen explicación, será valorada con 0,2 puntos.

1.3. Cada efecto **mencionado** correctamente será valorado con 0,33 puntos.

2. A contestación correcta a cada unha das cuestións será valorada con 1 punto; iso implica que unha resposta correcta a todas as cuestións permitirá obter unha puntuación máxima de 3 puntos nesta pregunta.

2.1. **Mencionar** unha procedencia correcta a cada composto, 0,25 puntos/composto.

Criterios de Avaliación / Corrección

2.2. **Mencionar** de modo correcto cada problema valorarase con 0,5 puntos.

2.3. Cada medida preventiva **citada** correctamente supón 0,175 puntos. Cada medida correctora **citada** correctamente 0,175 puntos.

3. Valorarase con 0,25 puntos cada unha das frases que se constrúa, sempre e cando sexan correctas e estean construídas segundo as normas que se especifican. Poderase alcanzar un máximo de 1 punto.

4. Cada unha das definicións será valorada ata un máximo de 0,4 puntos. A dita cualificación outorgarase cando a resposta estea ben expresada e a definición sexa excluínte. O valor máximo que se poderá alcanzar nesta pregunta é de 2 puntos.

5. Sinalarase en cada unha das frases se é verdadeira (V) ou falsa (F). As respostas erróneas puntuarán negativo (de maneira que unha resposta errónea anula unha correcta). A valoración máxima é de 1 punto (0,1 puntos/acerto). (Respostas: F-F-V-V/F-V-V-F-F-F-V. ATENCIÓN: para a cuarta pregunta admitírase como válida calquera das dúas respostas, por ser ambigua).